

RESUME

Denne afhandling omhandler kræft og depression. Begge er almindeligt forekommende sygdomme, der er ansvarlige for en stor del af verdens samlede sygdomsbyrde.

Tre forskellige sammenhænge mellem kræft og depression blev undersøgt.

Vi undersøgte, om kvinder diagnosticeret med brystkræft har en øget langtidsrisiko for depression, og desuden hvorvidt sociodemografiske indikatorer eller kræftsygdommens karakter og behandling var associeret med depression. Dernæst har vi undersøgt, om kvinder med depression, der får diagnosticeret brystkræft, modtager optimal kræftbehandling og om de har øget risiko for at dø. Tidligere er en række genetiske varianter blevet sat i forbindelse med depression udløst af svært stressende livsbegivenheder. Det blev undersøgt, om disse genetiske varianter havde betydning for risiko for depression i forbindelse med kræftsygdom.

Vi belyste sammenhænge vedrørende depression og brystkræft gennem landsdækkende registerundersøgelser, mens undersøgelserne om gener, kræft og depression var baseret på kohorteundersøgelsen Kost, Kræft og Helbred. Vi benyttede hovedsageligt overlevelseseanalyser og har tilstræbt at præsentere både relative og absolutte estimater.

Vi fandt, at kvinder med brystkræft havde en øget risiko for depression i mindst fem år efter kræftdiagnosen. Sociodemografiske karakteristika og mere alvorlig kræftsygdom, men ikke typen af kræftbehandling, var associeret med øget risiko for depression. Kvinder behandlet for depression før brystkræft havde en øget risiko for ikke at modtage optimal kræftbehandling. Desuden fandt vi en højere dødelighed blandt disse kvinder. Ingen af de undersøgte genetiske varianter var associeret med depression efter kræft.

Sundhedsprofessionelle bør være opmærksomme på tegn på depression hos kvinder diagnosticeret med brystkræft selv lang tid efter diagnosen er stillet. Kvinder med depression havde en overdødelighed i forbindelse med brystkræft, hvoraf en del kan skyldes, at de i mindre grad modtager optimal kræftbehandling. Det er højst usandsynligt, at de undersøgte genetiske varianter spiller nogen klinisk relevant rolle for udvikling af depression i forbindelse med kræftsygdom. Desuden viser vores undersøgelser, at et samspil mellem disse genetiske varianter og svært stressende livsbegivenheder ikke er allestedsnærværende.